

HRVATSKI *glasnik*

XXXI. godina, 43. broj

28. listopada 2021.

cijena 200 Ft

Foto: KRISTINA GOHER

Obilježeni jubileji: 30. obljetnica Hrvatskog glasnika i 20. obljetnica Croatice

4. – 5. stranica

Berbena svečanost u Dušniku

6. stranica

Bizonja ima svoju monografiju na ugarskom jeziku

8. stranica

Državna kobasijada

15. stranica

Dobar osjećaj

Hrvatski glasnik ove je godine proslavio trideset godina svoga postojanja. U povodu te obljetnice na raznim priredbama i radionicama održana su prisjećanja na tridesetu obljetnicu izlazenja jedinog redovitog tjednika na hrvatskome jeziku u Mađarskoj. Na njima su predstavljeni stariji brojevi, promjene izgleda lista i uvjeta rada, te utjecaji tehnoloških promjena, no čini mi se da je bilo premalo riječi o tome da iza tih trideset godina stoje ljudi, bez kojih novine ne bi postojale. To se podjednako odnosi na obje strane (novinarsku i sugovorničku), koje se sastoje od pripadnika hrvatske nacionalne manjine, članova hrvatske zajednice u Mađarskoj koji rade na očuvanju hrvatskog jezika, kulture i jačanju nacionalnog identiteta. To su ljudi bez kojih ne bi postojao ni Hrvatski glasnik, pa mi je stoga bilo posebno drago što je na posljednjoj takvoj priredbi, na kojoj je obilježena i 20. obljetnica postojanja izdavačkog poduzeća Croatica, pozornost skrenuta i na suradnike koji iz tjedna u tjedan omogućuju izlazenje jedinog tjednika Hrvata u Mađarskoj. Doista je bio dobar osjećaj kad su se u sklopu svečanog programa predstavnici hrvatske diplomacije, organizacija i ustanova svim suradnicima zahvalili na višegodišnjem radu. Premda je veliko zadovoljstvo raditi posao kojeg čovjek voli (vjerujem da većina nas koji se bavimo novinarstvom voli svoj posao), tijekom dugogodišnjeg rada čovjek se ponekad zapita ima li to što radi smisla, osjeća da njegov trud i rad nisu dovoljno cijenjeni ili se pak osjeća preopterećenim, kao da stoji na istom mjestu i zbog određenih razloga ne napreduje, pa sve to dovede do toga da više nema dovoljno motivacije, posao se svodi samo na ispunjavanje norme i javlja se osjećaj zasićenosti. U takvoj situaciji uvijek dobro dođe malo pohvale, poticaja i bodrenja koja često dobivamo od čitatelja, no vrlo je dobar osjećaj čuti i od poslodavaca da je posao koji radimo važan i da ga cijene, a cijene ga i predstavnici hrvatske zajednice.

Beta

Glasnikov tjedan

Prema odredbama Zakona o pravima narodnosti br. CLXXIX. iz 2011. godine postavljanje narodnosnih lista na parlamentarnim izborima u isključivoj je nadležnosti skupština državnih narodnosnih samouprava. Skupštine već od 1. listopada godine koja prethodi parlamentarnim izborima mogu donositi odluke o postavljanju narodnosnih lista, što moraju učiniti u roku od najkasnije dva deset dana po raspisivanju parlamentarnih izbora. O postavljanju narodnosnih lista odlučuju isključivo državne samouprave, a to je pravo neprenosivo. Pri donošenju odluke ne može biti isključen nijedan član skupštine, a odluka pored zakonskih uvjeta treba sadržati ime kandidata, njegov redni broj na listi i osobni identifikacijski broj. Odluka je javna i mora se objaviti na mrežnoj stranici državne samouprave. Tko može biti kandidat na listi? Na skupštini koja odlučuje o listama zastupnici mogu predložiti ime bilo kojeg mađarskog državljanina koji je upisan u hrvatski birački popis. Broj kandidata na listi određuje zakon, ali ona mora sadržati barem tri imena. Sukladno zakonu prvi s liste osvaja mandat, a s obzirom na broj glasova mandat može biti punopravni zastupnički ili glasnogovornički.

Na parlamentarnim izborima 2018. godine postavljeno je trinaest državnih narodnosnih lista, isto kao i 2014. godine, kada su se prvi put od demokratskih pro-

mjena devedesetih godina birali parlamentarni predstavnici trinaest priznatih narodnosti. Godine 2018. lista njemačke državne samouprave uspjela je dobiti broj glasova kojim je ostvarila punopravni zastupnički mandat (temeljem izbornog zakona, s povlaštenim brojem glasova). Ostale narodnosne zajednice, među njima i Hrvati, osvojile su glasnogovorničke mandate. Tada, 2018. godine, u trinaest narodnosnih biračkih popisa bilo je oko šezdeset tisuća upisanih birača (60 723), dok je ukupan broj birača koji su dali glas za trinaest narodnosnih lista bio 37 532, od čega je njemačka lista dobila 26 477 glasova. Hrvatska državna lista dobila je 1743 glasa.

„Postavljanje narodnosnih lista na parlamentarnim izborima u isključivoj je nadležnosti skupština državnih narodnosnih samouprava.”

samo jedan od upisanih birača. Glasnogovornički mandat omogućuje nazočnost u parlamentu i sva zastupnička prava, ali ne i pravo glasa, dok se riječ može tražiti tek u vezi s pitanjima koja se tiču narodnosti.

Najviše narodnosnih birača bilo je u njemačkom biračkom popisu, njih 33 168, zatim u romskom 18 497, hrvatskom 2278, slovačkom 1645, rusinskom 895, rumunjskom 798, ukrajinskom 556, srpskom 427, armenskom 268, poljskom 264, slovenskom 252, grčkom 239 i bugarskom 158. Kako doznajemo ovih dana parlamentarni izbori mogli bi se održati najranije 3. travnja 2022. godine.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Mađarska i Hrvatska otvaraju nove granične prijelaze

Ministar vanjskih poslova i trgovine Mađarske Péter Szijjártó 28. rujna u Velikoj Kaniži sastao se s ministrom vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordanom Grlićem Radmanom i ministricom regionalnog razvoja i europskih fondova Natašom Tramišak kako bi razgovarali o daljnjem unapređenju prekogranične suradnje i novim graničnim prijelazima na mađarsko-hrvatskoj granici. Nakon jednosatnog razgovora ministri su održali tiskovnu konferenciju kojoj su nazočili i čelnici regije, pomurskih gradova i hrvatskih naselja.

Glavna tema sastanka bilo je jačanje prekogranične suradnje s naglaskom na razvoju prometne infrastrukture, pripremama za programe idućeg financijskog razdoblja Europske unije (2021.-2027.), a dotaknute su i teme energetske suradnje i migracijskih izazova. Mađarska i Hrvatska u narednom razdoblju žele otvoriti četiri nova granična prijelaza, rekao je na tiskovnoj konferenciji mađarski ministar vanjskih poslova i trgovine Péter Szijjártó.

„Na sastanku smo razgovarali o istaknutim pitanjima života u pograničnom području. Suglasni smo da se za bolju i kvalitetniju prekograničnu suradnju treba razvijati infrastruktura na obje stra-

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Grlić Radman nazočne je prvo pozdravio na mađarskom jeziku, a zatim nastavio na hrvatskom, obrativši se pomurskoj hrvatskoj zajednici koju je upoznao dok je obnašao dužnost hrvatskog veleposlanika u Budimpešti. Ministar se zahvalio Mađarskoj na podršci pri ulasku Hrvatske u Europsku uniju, te je izrazio zahvalnost svom kolegi ministru Szijjártóu na inicijativi za rješavanje prelaska granice za vrijeme pandemijske krize, prvenstveno za zaposlenike i vlasnike nekretnina na drugoj strani strani granice. Hrvatski je ministar izrazio nadu da će se dvije zemlje još jače povezati nakon ulaska Hrvatske u Schengenski prostor. Ukazao je na važnost jačanja prekogranične suradnje, kako bi žitelji s obje strane granice iznašli zajedničke odgovore na izazove. Naveo je kako pandemija nije imala posebno negativan utjecaj na hrvatsko-mađarske gospodarske odnose, što je vidljivo i po stabilnom trendu robne razmjene, a istaknuo je i velik broj mađarskih gostiju (preko 400 tisuća) koji su posjetili Hrvatsku. Naglasio je da su Hrvati u Mađarskoj i Mađari u Hrvatskoj poveznici i iznimna vrijednost u odnosima dviju država, te su najbolji poligon za suradnju i znak dobrih odnosa.

Ministrica regionalnog razvoja i europskih fondova Republike Hrvatske Nataša Tramišak osvrnula se na uspješnu prekograničnu suradnju Hrvatske i Mađarske u dosadašnjim europskim programi-

Ministri dviju država (s lijeva): ministrica regionalnog razvoja i europskih fondova Republike Hrvatske Nataša Tramišak, ministar vanjskih poslova i trgovine Mađarske Péter Szijjártó i ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman

ne granice. Trenutno na mađarsko-hrvatskoj granici imamo sedam graničnih prijelaza. Njihova prosječna međusobna udaljenost je 50, negdje čak i 70 km, dok su na zapadu granični prijelazi smješteni na svakih dva do četiri kilometra. To se treba promijeniti, jer se takvom infrastrukturom ne mogu iskoristiti komparativne prednosti koje nudi susjedstvo”, rekao je ministar Szijjártó, pridodavši da će se autocesta M6 do granice (Ivandárda) produžiti do 2024., a cesta se gradi i u Hrvatskoj, što će omogućiti spajanje. Osim tog prijelaza otvorit će se i manji granični prijelazi koji su izuzetno važni za lokalno stanovništvo pograničnog područja, a radi se o prijelazima kod Sároka i Kneževa, Zákány i Gotalova te Kerestura i Kotoribe. U svezi izgradnje mosta na Muri kod Kerestura i Kotoribe napomenuo je kako su dvije vlade zajednički aplicirale za sredstva potrebna za projektiranje mosta koje je u tijeku, a nakon toga ubrzo će početi realizacija. Osim razvoja pogranične prometne infrastrukture razgovaralo se i o jačanju energetske suradnje. Mađarska je u terminalu za ukapljeni plin na otoku Krku LNG rezervirala 1 milijardu kubičnih metara kapaciteta godišnje kako bi doprinijela sigurnosti opskrbe, a mađarska strana ujedno je predložila i integraciju mađarsko-hrvatskog plinskog sustava u cilju unapređenja regionalne konkurentnosti. Razgovaralo se i migracijama uslijed stanja u Afganistanu i moguće eskalacije nove migracijske krize: stajališta obje zemlje su slična, nijedna država ne želi ilegalne migrante i obranit će svoje granice.

Ministri u društvu predstavnika diplomatskog zbora i pomurske djece u Konzulatu Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži

ma. Dvije zemlje trenutno pripremaju program za iduće financijsko razdoblje, koje traje od 2021. do 2027. godine. Pored prometa kao područja buduće suradnje ministrica je izdvojila važnost zelene politike, održivog razvoja, jačanja gospodarskih aktivnosti i pomoći malim i srednjim tvrtkama s obje strane granice. Od strane novinara postavljeno je pitanje o priključenju Srbije Europskoj uniji. Mađarski ministar naglasio je kako je stabilnost Zapadnog Balkana ključna za Europu, a Srbija je pak ključna država Zapadnog Balkana, stoga bi njeno članstvo predstavljalo veliku korist za Europsku uniju. Hrvatski ministar vanjskih poslova složio se oko potrebe europske perspektive Zapadnom Balkanu, pa tako i Srbiji, ali tomu mora prethoditi rješavanje otvorenih pitanja.

Nakon sastanka hrvatski ministri u pratnji izvanrednog i opunomoćenog veleposlanika R. Hrvatske Dr. Mladena Andrića posjetili su Konzulat Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži i bili gosti počasnog konzula dr Atila Kosa.

Beta

Svečano obilježena 30. obljetnica izlaženja Hrvatskog glasnika i 20. obljetnica djelovanja Croatice

U prostorijama Croatice 13. listopada svečano je obilježena 30. obljetnica izlaženja Hrvatskog glasnika i 20. obljetnica postojanja društva Croatia d.o.o. za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost. Prigodne govore održali su ravnatelj Croatice Čaba Horvath, veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan. Predavanje „Nakladništvo Hrvata u Mađarskoj nakon demokratskih promjena” održao je znanstveni suradnik Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj dr. Silvestar Balić, dok je o važnosti medijskog prostora Hrvata u Mađarskoj u očuvanju nacionalnog identiteta, jezika i pisma govorila glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatia Branka Pavić Blažetin. Nakon prikaza dokumentarca „30 godina Hrvatskog glasnika” predstavljen je nosač zvuka „Đuro Pavić – Oj Baranjo” u izvedbi scenskog umjetnika Jozе Matorica. Nazočni su razgledali prigodnu izložbu o tjedniku Hrvata u Mađarskoj i tiskanim izdanjima Croatice, nakon čega je uslijedio prijem i druženje. Priredbu je financijski podržao Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Oni se brinu za „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj”

Dana 13. listopada u Croatici su proslavljene dvije, za povijest Hrvata u Mađarskoj važne obljetnice: njena 20. godišnjica djelovanja i 30. godišnjica izlaženja jedinog tjednika Hrvatskog glasnika. Rečenica prvog glavnog urednika hrvatskog tjednika Marka Markovića na naslovnici prvog broja Hrvatskog glasnika, koji je objavljen 2. svibnja 1991. godine, zlatnim slovima je uklesana u povijest medija Hrvata u Mađarskoj. Naime, nakon I. Zemaljske skupštine Saveza Hrvata u Mađarskoj, održane 12.-13. listopada 1990. godine, u 46. broju Narodnih novina objavljena je Rezolucija Skupštine sastavljena od 13 točaka, među kojima je pod petom točkom napisan zahtjev da se „od početka godine treba pokrenuti tiskanje Hrvatskih novina, tjednika Hrvata u Mađarskoj”. Posljednji, 16. broj Narodnih novina izašao je u Budimpešti 18. travnja 1991. godine i nastalo je samostalno glasilo Hrvata u Mađarskoj s ciljem da Pomurci, Podravci, Bunjevci, Šokci i Gradišćanci novinske napise čitaju na svom jeziku. Nazočne, među inima veleposlanika Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladena Andrića, generalnog konzula Republike Hrvatske u Pečuhu Dragu Horvata, predstojnika Odjela za narodnosti pri Državnom tajništvu za vjerske i narodnosne odnose Richárda Tircsija, predstavnika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu i pred-

sjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gudan, pozdravio je ravnatelj Croatice Čaba Horvath. U svom prigodnom obraćanju ravnatelj Horvath osvrnuo se na prošlost tvrtke i naglasio kako je objavljeno više od 200 naslova udžbenika i školskih pomagala i pokrenuta dvojezična serija izdanja za djecu, objavljeno kapitalno djelo, Hrvatsko-mađarski rječnik, kao i reprint prvog hrvatsko-mađarskog rječnika i biblije na gradišćansko-hrvatskom jeziku. U sklopu kulturne djelatnosti naveo je promociju knjiga i nosača zvuka, izložbe hrvatskih likovnih umjetnika, folklorne, kulturne i glazbene programe, pa tako, primjerice, koncert Mirsolava Škore, Klape Šufit i tamburaškog sastava Najbolji hrvatski tamburaši. Zahva-

ljujući Croatici na Glazbenom festivalu u Pitomači prvi put je nastupio hrvatski izvođač iz Mađarske, petrovošelski sastav Koprive. Istaknuo je kako su Hrvati u Mađarskoj prvi među narodnostima pokrenuli internetski radio, Radio Croatia. U studiju je snimljeno i mnoštvo nosača zvuka. Uz tjednik Hrvata u Mađarskoj Croatia tiska i novine drugih narodnosti i vlasnik je nekretnina. Prema riječima ravnatelja Horvatha vrijednost Croatice je blizu 800 milijuna forinti.

„Stručnjaci smatraju kako je jezik, odnosno govor, među glavnim identifikacijskim obilježjima svakog naroda, bio manjinski ili većinski. Da bi se govor očuvao, potrebno ga je zapisati i stoga je upravo pisana riječ ono što identificira svaki narod. Dakako, svaki jezik ima i svoja narječja, pa tako i hrvatski jezik. I u Mađarskoj je rasprostranjenost Hrvata utjecala na raznolikost narječja hrvatskog jezika. Upravo je ta raznolikost bogatstvo, koje treba njegovati i predavati budućim naraštajima”, naglasio je hrvatski veleposlanik Mladen Andrić u svom prigodnom govoru. Istaknuo je kako se Hrvatski glasnik profilira i kao čuvare pisane riječi Hrvata u Mađarskoj, što „nije jednostavna zadaća”, Croatia pak smatra posebnim mjestom okupljanja Hrvata u Budimpešti i održavanja raznih kulturnih i drugih događanja. Uz

tiskanje Hrvatskog glasnika, u sklopu nakladničke djelatnosti naglasio je važnost Hrvatsko-mađarskog rječnika. Zaključno je naglasio da će diplomatska predstavništva Republike Hrvatske u Mađarskoj „uvijek rado promovirati” rad Hrvatskog glasnika i Croatice, a matica pak potpomagati programe i projekte, koji promoviraju hrvatsku riječ u pisanom i svakom drugom obliku. Predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban uz čestitke uputio je i zahvalu utemeljiteljima Hrvatskog glasnika, pokretačima najvažnijeg medijskog prostora Hrvata u Mađarskoj. „Zahvalio bih se glavnim urednicima Marku Markoviću, prvom glavnom uredniku, Laciju Gujašu, naravno, i sadašnjoj urednici Branki Pavić Blažetin”, rekao je predsjednik Guban, pridodavši kako je trenutak da se zahvali i prisjeti hrvatskih velikana pisane riječi Hrvata u Mađarskoj kao i sadašnjih suradnika Hrvatskog glasnika i Medijskog centra Croatia, bez kojih ne bismo mogli pratiti sva

zbivanja koja se događaju među Hrvatima, od Gradišća do Bačke. To u prvom redu iziskuje veliku požrtvovnost, volju i radnu etiku na čemu im velika hvala. Ne zaboravimo da novinari Hrvatskog glasnika nisu samo novinari, oni su aktivni i u društvenopolitičkom životu naše zajednice”, istaknuo je predsjednik Ivan Guban. Glede Croatice zahvalio se tadašnjem čelništvu Hrvatske državne samouprave, članovima Skupštine koji su prije dva desetaka godina „bili svjesni” važnosti vlastite izdavačke kuće, nakon čega je ravnatelj Horváthu uručio zahvalnicu HDS-a. Minutom šutnje odana je počast onima, koji više nisu među nama. Potom je ravnatelj Csaba Horvath uručio darove Croatice, koje su primili Anamarija Šokčević, koja je već više od trideset godina suradnica prvo Narodnih novina, a potom i Hrvatskog glasnika, i to od prvog dana postojanja Croatice; glavna i odgovorna urednica Branka Pavić Blažetin, te novinari Bernadeta Blažetin i Stipan Balatinac (nažalost, Timea Horvat nije mogla nazočiti svečanosti); novinarka i urednica Radio Croatice Kristina

Ravnatelj Croatice Čaba Horvath

Croatice, Nefitnog poduzeća za kulturnu, izdavačku i informativnu djelatnost.

Na kraju se prisutnima obratila glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatia (Hrvatski glasnik, Radio Croatia, Tv Croatia) Branka Pavić Blažetin. „Hrvatski glasnik u tridesetoj godini izlaženja neosporna je informativna baza Hrvata u Mađarskoj i predstavlja ulazna vrata za sve one koji se žele obavijestiti o životu istih: politici, školstvu, kulturi, vjeri, povijesti, znanosti, izdavaštvu, ljudima i krajevima, jezičnim posebnostima. Nastoji pružiti brze, točne, objektivne, potpune i korisne informacije kroz dnevne, tjedne sadržaje”, naglasila je glavna i odgovorna urednica Pavić-Blažetin, pridodavši kako uredništvo MCC-a, kao organizacijska cjelina trtke Croatice, ostvaruje tri medijske platforme, održava više društvenih mreža i profila te od 2009. godine objavljuje poseban tematski broj tjednika za državni Dan Hrvata te uređivački i sadržajno ostvaruje godišnjak Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski kalendar. „Smatram kako ma-

njinskom tisku treba osigurati pravo na disanje punim plućima i obavljanje društvene uloge manjinskih zajednica, uz maksimalnu finacijsku potporu, kako bi se u potpunosti ostvarilo pravo pripadnika manjine na snažan i utjecajan javni medijski prostor”, naglasila je glavna i odgovorna urednica Branka Pavić Blažetin. Nakon prikaza dokumentarnog filma „30 godina Hrvatskog glasnika”, proizvoda Tv Croatice uslijedilo je predstavljanje nosača zvuka „Đuro Pavić – Oj Baranjo” u izvedbi sceniskog umjetnika Joze Matorica. Publika je na kraju razgledala prigodnu izložbu „Skromni spomenik našeg postojanja i rada” i družila se na prijemu uz hrvatsku glazbu.

Kristina Goher

Dio nazočnih

Prvi Županijski hrvatski dan

Berbena svečanost bačkih Hrvata u Dušnoku

U suorganizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata i Hrvatske samouprave Dušnoka i uz potporu Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, poduzetnika i pojedinaca, 2. listopada u dušnočkoj čardi „Leneš” priređena je Berbena svečanost bačkih Hrvata. Priredba je okupila bačke Hrvate iz gotovo svih naših naselja, među njima i puno mladih, a u programu su bile zastupljene plesne, pjevne i glazbene tradicije bunjevačkih, rackih i šokačkih Hrvata. Gost večeri bio je omiljeni pjevač Zvonko Bogdan, živuća legenda tamburaške glazbe sa svojim orkestrom. Bio je to prvi Županijski hrvatski dan koji je priređen sa željom da postane tradicijom.

U dupkom punoj gostionici nazočne je pozdravio ravnatelj Mladen Filaković, među njima posebno generalnog konzula RH u Pečuhu Drago Horvata sa suprugom i suradnicima, predsjed-

Bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana”

Dušnočka Izvorna ženska pjevačka skupina

Zvonko Bogdan i njegov orkestar pod vodstvom Nikole Jaramazovića

Dušnočki KUD „Biser”

Priredba je završila hrvatskim balom i plesačnicom

nika Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije Josu Šibalina te predsjednike i zastupnike hrvatskih samouprava. „Kod nas Hrvata postoji izreka: „Bolje da izumre selo nego običaji”, a vi ste najbolji dokaz da volite tradiciju svojih predaka. Nemojte ju prekinuti, nastavite i dalje s tom tradicijom dok god ima Hrvata u ovoj županiji. Veseli i živi bili!”, kazao je uz ostalo u svom pozdravnom obraćanju bačkim Hrvatima generalni konzul Drago Horvat,

Kako je u nastavku naglasio ravnatelj Kulturnog centra, iz tehničkih razloga izostalo je najavljeno misno slavlje, ali u znak zahvale Bogu za ovaj dan, koji nam donosi veselje i zdravlje, najavio je dušnočki izvorni pjevački zbor koji je na početku izveo prigodnu pjesmu „Hvala Ti Bože za ovaj dan”. Usto je naglasio kako je Berbena svečanost zamišljena kao svojevrsni Županijski hrvatski dan, koji će se ubuduće priređivati svake godine u jednom od naših bačkih naselja. U ime domaćina i suorganizatora

nazočne je pozdravio i predsjednik Hrvatske samouprave Dušnoka Dávid Pozsonyi.

U sklopu prigodnog kulturnog programa nastupili su domaći i gostujući izvođači. Dušnočka Izvorna ženska pjevačka skupina izvela je nekoliko hrvatskih narodnih, među njima i izvornih rackih pjesama, dušnočki KUD „Biser” pjesme i plesove santovačkih šokačkih Hrvata, a bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana” splet bunjevačkih plesova i pjesama. Uslijedio je koncert omiljenog pjevača Zvonka Bogdana, koji je u pratnji svojih tamburaša na čelu s Nikolom Jaramazovićem ponovno oduševio ljubitelje tamburaške glazbe te brojne obožavatelje iz redova svih naraštaja. Nakon koncerta legendarnog pjevača druženje je nastavljeno hrvatskim balom, a za dobro raspoloženje pobrinuo se domaći orkestar „Zabavna industrija”. Zabava je potrajala do sitnih sati.

S.B.

Festival očuvanja običaja narodnosti

Jedinstvo raznolikosti

Na pečuškom glavnom trgu, Trgu Széchenyi, 4. rujna u organizaciji Savjeta za narodnosti grada Pečuha održan je Narodnosni festival koji je okupio jedanaest narodnosnih samouprava koje djeluju u gradu Pečuhu. Valjda nema grada u Mađarskoj koji se može pohvaliti tolikim brojem utemeljenih i aktivnih narodnosnih samouprava te tolikim brojem građana pripadnika neke od ustavom i zakonom priznatih narodnosnih zajednica, a de ne govorimo o brojnim drugim građanima pripadnicima raznih naroda koji nastanjuju ovaj mediteranski grad podno Mečeka, grad koji je već tisućljećima na stjecištu važnih putova. Festival su otvorili zastupnik i savjetnik za narodnosti pri upravi grada Pečuha István Auth te zastupnica i savjetnica za civilne poslove grada Pečuha Márta Kunszt.

Svojevrsni lobby party na pečuškom glavnom trgu okupio je tijekom dana veliki broj posjetitelja i znatiželjnika, a svoje posebnosti kako folklorne, kulturološke, tako i kulinarske prezentirali su Hrvati, Ukrajinci, Romi, Poljaci, Grci, Rumunji, Nijemci, Rusini, Srbi, Bugari, Armenci... Narodna nošnja, pjesma i ples na pozornici oduševili su sve koji su se toga dana prošetali i zadržali na Trgu Széchenyi. Bilo je kreativnih radionica za djecu, kvizova, mogle su se upoznati europske vrednote i posebnosti gradskih narodnosnih samouprava, kao i njihova postignuća. Dotaknuli gajde i razne druge instrumente, opipati narodnu nošnju, pa tako i bošnjačkih i šokačkih Hrvata, zaplesti hrvatsko kolo.

Kod Hrvata je bilo najživlje i najglasnije. Uz hrvatski šator bili su hrvatski vinari, proizvođači suhomesnatih i mliječnih proizvoda, te štand mohačkog Muzeja „Dorottya Kanizsai”. Suradnici muzeja Mirjana Bošnjak i Brigitta Apró na čelu s ravnateljicom Andreom Kolutác Hasanović rado su se odazvali pozivu predsjednika Hrvatske samouprave Pečuha Stjepana Blažetina. Neumorno su radile s djecom u kreativnim radionicama, pri predstavljanju narodne nošnje bošnjačkih i šokačkih Hrvata, nudile promotivne materijale i ukrase.

Sve je oduševio jednosatni nastup Orkestra „Mišina” koji je predstavio narodnu glazbu Hrvata u Mađarskoj, glazbenu tradiciju i tradicijske instrumente. Etnologinja Mirjana Bošnjak predstavila je bošnjačku mušku i žensku nošnju, a modeli su joj bili Bianka Bošnjak i Attila Balaž. Mohački Orkestar „Mladi tamburaši” izveo je niz skladbi i svirao plesačnicu „Örömtánc”, te se povelio i kolo.

Bianka Bošnjak i Attila Balaž

Zastupnici Hrvatske samouprave Pečuha sa savjetnikom za narodnosti Istvánom Authom

Nastupio je i bugarski plesni ansambl „Jantra”, a sastav „Pécsi Zenede” i polaznici budimpeštanske Osnovne umjetničke škole „Béni Egressy” predstavili su ukrajinsko glazbeno blago. Nastupili su još Plesna skupina rumunjske gimnazije i osnovne škole „Nicolae Balcescu”, plesna skupina njemačkog školskog centra „Valeria Koch”, te učenici pečuške škole Belvárosi. Poljaci su predstavili narodnu nošnju, i ispričali priču na poljskom i mađarskom jeziku, Armenci su izveli koncert pod naslovom „Flamenco Sopianae” (gitarist János Illés i plesači pečuške Plesne udruge Flamenco), Rusine je predstavljala glazbena škola „Ruszin vásárnapi zeneiskola”, dok je Rome predstavljala plesna skupina „Shukaripe” i udruga Z.R.K.

Branka Pavić Blažetin

Bizonja ima svoju monografiju na ugarskom jeziku

Plod desetljetnoga istraživanja povjesničara Balaža Martinšića

Preuska je bila prostorija za sve zainteresirane ljude ki nisu mogli zatajiti svoju znatiželju, 9. septembra, u četvrtak uvečer, u Hiži Cselley, pod okriljem Muzeja Hansági. U okviru serije priredab „Muzejski večeri” toga dana je prezentirana monografija naslova „Bezenye. Bizonja, Pallersdorf”, čiji autor je Bizonjac muzeolog, povjesničar i arheolog, Balaž Martinšić. Za pozdravnimi riči muzejskoga direktora Tamása Czuppona, iz razgovora s autorom doznali smo važne detalje djela, a na kraju promocije ljudi su invitirani i na skupno jačenje.

„Povijest jednoga naselja most je med prošlosti i sadašnjosti. Sve ono, što daje hištoriju jednoga naselja to je jerbinstvo stanovništva danas, a tako i u budućnosti. Fundamenat izdanju stvaraju podatki temeljitih povijesnih istraživanj u arhivi i muzeji, predstavljajući Bizonju iz takove peršpektive, iz kojega gledišća dovidob nismu ju vidili. Autor se bavi u svojoj knjigi sa zemljopisnom karakteristikom, kulturnopovijesnom, etnografskom i prirodnom baštinom Bizonje, razvitkom pojedinih seoskih dijel, populacijom, analizira povijesne dobi, bavi se dolaskom Hrvatov na ove kraje, pod povećalo stavlja lokalnu hištoriju sve do Drugoga svetskoga boja. Nije isključena ni tema ekonomije, kulture, obrazovanja, znanosti, točni hištorijski opisi sakralnih spomenikov, znači paleta ponude je jako-jako opširna i bogata. U dodat-

Direktor muzeja Tamás Czuppon i autor knjige Balaž Martinšić u razgovoru

Znatiželjna publika

hodnih generacijov”, naglasio je Balaž Martinšić, koga danas vjerojatno moremo nazvati i najboljim poznavateljem hištorije rodno-ga sela, ki je tu povijest odano položio u novu dimenziju. Autor, gdo je i vjerni celjanski hodočasnik, priznao je da Bizonjcem i danas jako čuda znači vjera tako je posvećeno toj temi i jedno posebno poglavlje. Monografija govori i o tri narodnosti, Ugri, Nimci i Hrvati, ki stoljeća dugo skupa živu na ovom području. Kako smo čuli, hrvatski stanovnici nije točno kad su dospili na ove kraje, ali to bi moglo biti oko 1620 ljeta, zahvaljujući grofici Katalin Pálffy gdo je pozvala i doselila hrvatske familije s tim odigravajući i ulogu rekatolizacije naselja. Gradišćanski Hrvati su svenek bili i jesu odani katoličani, poštovatelji Blažene Dvice Marije, veliki hodočasnici, a to se vidi i na umjetnički djeli, pri crikva, kipi i freski koji se ovde nalazu. Autor posvećuje knjigu, zasad samo na ugarskom jeziku, svojim roditeljem, ali i svim domaćim i odseljenim Bizonjcem ter dobrovoljnim ljudem ke interesira povijest ovoga sjevernogradišćanskoga trograničnoga naselja. Privatno, bogato ilustrirano izdanje ima 212 stranice, a izlaženje monografije su potpomagali Seoska samouprava Bizonje kot i Muzej Hanság. Promocija knjige je na najveće presenećenje svih nas završena hrvatskom jačkom, takorekuć i himnom po tekstu „Bizonji sam se rodil, Hrvatica su mi moja Mat...” s desete stranice izdanja, ku su i oni rado odjačili ki jur ne znaju materinsku rič, ali melodija im je svakako zvučala poznatom.

ku se nahadjaju zemljopisne karte, grafike, grbi, fotografije. Štenje ove knjige bit će na hasan u jačanju identiteta i tradicijov”, naglasio je direktor muzeja i prik pitanj smo upoznali motivaciju, peršonske uzroke i namjeru autora s ovim izdanjem.

„U prošlom periodu još nije napravljeno nigdar sažeto djelo o selu, zato je jednostavno došlo vrijeme da se to zgoda. Nije tajna da ću danas staviti točku na kraj desetljetne povidajke, prikdavanjem ove knjige rodnomu selu. Jur u ditinstvu s ljubavlju sam poslušao starije ljude ki su povidali štorije, ke su onda spale u pozabljene. Zato sam i mislio da te raštrkane rečenice moram u kup staviti i ostaviti mladim generacijam, ke danas nisu pripravne ni na slušanje niti na razumivanje pret-

Trenutak za pjesmu

Brig

**Brig je visok.
Na jedan skok
se na njega
dospit ne da.**

**Kriposti brig
da ti dost brig,
da uživaš
to ča nij laž.**

Ferdinand Sinković

Tiho

Narodnosni dan Jursko-mošonsko-šopronske županije u Gyömöri Županijska nagrada za Mariju Pilšić

Samouprava Jursko-mošonsko-šopronske županije jur dvadeset ljet dugo priredjuje, ali je suorganizator Županijskoga narodnosnoga dana. Ljetos, 11. septembra, u subotu, ulogu domaćina na se su zeli Samouprava naselja Gyömöre i Romsko kulturno društvo Panna Czinka i po peti su put priredili sajam, Županijski narodnosni dan i Dan županijskih vridnosti. Priredba se je začela ekumenskom mašom, na ku su dospile narodnosne grupe s cijeloga područja dotične županije u svoji narodni nošnja i sa svojim zastavami u prošeciji. Odnud je put peljao do placa priredbe, kade su nazočne već dočekali štandi s pojedinimi vridnosti, izdanji i zanimljivosti sel. Hrvatska Kemlja se je predstavila po privatnoj kolekciji, a Kemlja je na čelu s načelnicom Gizellom Eller posebno izložila seoske eksponate. U 14 uri je otvoren folklorni festival sa svečanimi govori, okupljene je uz ostalo pozdravio i hrvatski predsjednik županije, Štefan Kolosar. Ovde je uručena i županijska nagrada bivšoj koljnofskoj načelnici, Mariji Pilšić, zastupnici Vedešina i županijske Hrvatske samouprave, kot i Hrvatske državne samouprave, za dugoljetnu zaslugu u interesu hrvatske narodnosti. Priznanje joj je prikladio predsjednik županijske skupščine, Zoltán Németh. U kulturnom programu nastupali su Hrvatski zbor Staroga Grada i KUD Konoplje ter Kemljanski tamburaši.

Tiho

FOTO: ŠTEFAN KOLOSAR

Zoltán Németh, predsjednik županijske skupščine je prikladio nagradu Mariji Pilšić

Med Slovenci u Gornjem Seniku

Kiseška Zora na III. Narodnosnom danu Sambotelske biškupije

Pri maši

Kako piše Tajednik Slovencev u Ugarskoj „Porabje“ u 39. broju, 30. septembra, Porabski Slovenci svako drugo ljetu imaju državni susret, u organizaciji Državne slovenske samouprave. No ova narodnost ima tu svoju sriću da nje pripadnici najbrojnije žive u Željeznoj županiji, a ovde djeluje i Državna slovenska samouprava. Ljetos je slovenskom naselju Felsőszölnöku, po slovenski Gornjem Seniku, pripala čast da uz veliko spravišće Slovencev moglo je biti domaćin i III. Narodnosnom danu Sambotelske biškupije, 25. septembra, u subotu. Prvi takov crikveni narodnosni susret bio je priredjen u nimškom selu, kraj Kisega, u Kőszegfalvi, a drugi vjerski sastanak je okupio slovenske, hrvatske, nimške vjernike pred dvimi ljetu u Nardi. Nazočne je ovput pozdravio u velikom šatoru, predsjednik DSS-a Karol Holec. Glavni celebranti svete maše su bili dr. Peter Štumpf, biškup Murske Sobote i sambotelski biškup, dr. János Székely, a pri oltaru zvana slovenskih i

ugarskih duhovnikov stao je i pomoćni farnik u Pinčenoj dolini, Richárd Inzsöl. „Moramo skupadržati, ne gledajući na to, na kojoj strani granice živimo. Vjera naša je ista!“, naglasio je natpastir iz susjedne Slovenije, a sambotelski biškup se je zahvalio svim Slovincem, a i drugim pripadnikom narodnih grup da si njeguju i čuvaju materinsku rič, kulturu i običaje, a dao je obećanje da u toj dužnosti i on će svaki put pomoći. Pri svetoj maši s hrvatske strane je jačio kiseški zbor Zora, a isto tako su gradišćanski i hrvatski melodijski svit predstavili publiku u kulturnom programu. Hrvatske pjevače je potom još čekao jedan nastup na slavlju i spravišću Gradišćancev, u Petrovom Selu.

Tiho

FOTO: ZBOR ZORA

Bogatstvo...

Jačkarni zbor „Zora“

Stopama andzabeških rackih Hrvata

Hrvatske samouprave Andzabega i Starog Budima-Békásmegyera 17. su rujna pozvale zainteresirane u Andzabeg na svojevrsno povijesno-kulturološko putovanje. U sklopu priredbe zastupnica Éva Nagy predstavila je crkvu sv. Mihovila, dok je urbani povjesničar dr. József Szilágyi govorio o povijesti i običajima andzabeških rackih Hrvata. U vinskom podrumu Hudák kušala su se vina i racki specijaliteti, a potpisan je i sporazum o suradnji između dviju samouprava. Sudionici su se na kraju pridružili plesačnici koja je održana u vrtu mjesnog Geografskog muzeja. Svirao je tukuljski sastav „Kolo“.

Putnike iz glavnog grada u Andzabegu je dočekala zastupnica mjesne Hrvatske samouprave Éva Nagy koja je ukratko predstavila crkvu sv. Mihovila. Naglasila je kako se crkva prvi put spominje u 15. stoljeću u zapisima franjevac, ali o njoj povijesti postoje i dokumenti iz razdoblja turske vladavine. Crkva se tada

Attila Szoboszlai i Agica Weselović potpisali su ugovor o suradnji

koristila kao skladište baruta, koje je ekspodiralo. Na svu sreću, zidovi su ostali neoštećeni pa ju je obitelj Illésházy dala obnoviti u 18. stoljeću. Kasnije je sagrađen crkveni toranj i izrađeni unutarnji ukrasi. Interijer je karakterističan za katoličke crkve iz tog razdoblja, ali posebnost predstavlja da je podna razina dva metra niža od razine ulaza. Barokni glavni oltar, krstionica i bočni oltari klasicističkog su stila. Kip svetog Mihovila smješten je u niši na istočnom zidu. Gosti su razgledali i nadgrobne spomenike na crkvenom dvorištu, nakon čega su se uputili u vinski podrum obitelji Hudák. Nakon prigodnog govora predsjednice Hrvatske

Kod nadgrobnih spomenika

Urbani povjesničar dr. József Szilágyi

samouprave Andzabega Agice Weselović i predsjednika Hrvatske samouprave Starog Budima-Békásmegyera Attila Szoboszlaija uslijedilo je svečano potpisivanje sporazuma o međusobnoj suradnji. Prema potpisanom dokumentu samouprave će se međusobno posjećivati i promicati priredbe, upoznavati širu javnost s andzabeškim rackim Hrvatima i Hrvatima Staroga Budima, te svake godine priređivati zajedničke programe. Govoreći o povijesti andzabeških rackih Hrvata urbani povjesničar dr. József Szilágyi istaknuo je kako prema izvorima korijeni njihovih predaka sežu do Srednje Dalmacije, Hercegovine, Bosne, Srbije i Crne Gore. Nekadašnji andzabeški Raci glede podrijetla predstavljali su vrlo razgranatu i raznoliku etničku skupinu, koja je nastala

uslijed više doseljeničkih valova, poglavito između 1620.-1702. godine. Oni su se kroz povijest nazivali raznim imenima, primjerice Racima, Ilirima, Šokcima ili Bunjevcima. Urbani povjesničar dr. Szilágyi upoznao je prisutne sa svadbenim i blagdanskim običajima ove etničke skupine Hrvata u Mađarskoj. Uslijedila je ukusna večera, a zamjenica predsjednice Hrvatske samouprave Ági Hudák za tu prigodu pripremila je sarmu i gibanicu, uz koju se točilo bijelo vino i roze vinarije Hudák. Nakon druženja sudionici su se uz glazbu tukuljskog sastava „Kolo“ pridružili plesačnici u vrtu mjesnog Geografskog muzeja.

Kristina Goher

Gradišćansko shodišće po drugi put u Malo Celje

Uprav tako kot lani, 17. i 18. septembra, po drugi put su se jur ganuli na dvodnevno shodišće u Malo Celje/Celldömölk, većinom celjanski hodočasnički Gradišća. Dokle je lani malo ranije, posebno hodočastila kišeška grupa pod peljanjem Šandora Petkovića, nego druga grupa iz sridnjega i južnoga Gradišća, ovput su bile skupine spojene i dva dane dugo, blizu 30 vjernikov je piše napravilo put od Sambotela do Maloga Celja. Službeno se je od Salezijancev otpravilo hodočašće s blagoslovom farnika Pétera Csányi, ali godina je skoro po

FOTO: BEATRIX PUTVAK-WAGNER / DR. ŠANDOR HORVAT

svem putu prala hodočasnike. U Vépu s toplim tejom i otvaranjem Kulturnoga doma su pomagali domaćini mokrim, „istrudjenim“ putnikom. U Malom Celju hrvatski hodočasnici jačući su došli pred crikvu, u kojoj se nahadja kopija Celjanske Madone i sudjelovali su predvečer kiritofa pri svetoj maši i prošeciji. Hrvatske i druge hodočasnike je posebno pozdravio duhovnik László Pehm, ki je celebrirao svetu mašu. Po riči, dopredsjednika Društva sv. Kvirina i idejnoga oca ovoga shodišća, dr. Šandora Horvata, na putu se je pojavila ideja, kako bi mogli voljni vjerniki u rotaciji, jedno ljeto hodočastiti u Malo Celje, a drugo ljeto u Vašvar. Staru tradiciju hodočašćenja vašvarskoj Blaženoj Divici Mariji s tim bi ponovo zbudili...

Tiho

Prvi Dan crikvene općine Bizonje

Blagoslovljen obnovljeni križ, prezentacija monografije, crikveni koncerti

Na prvom Danu crikvene općine Bizonje, organizatori su dočekali ne samo domaće vjernike, nego i goste sa zanimljivim i bogatim programom, 18. septembra, u subotu. Kako piše Martinšićeva monografija, na području Bizonje sve skupa nahadja osam raspelov iz driva i kamena, „a to zlamenuje da stanovnici Bizonje nisu stisnuli svoju vjeru samo med zidine crikve“. U smiru staroga sadovnoga vrta, 1936. ljeta je familija Kalinkó ponovo postavio križ, a Marton Matušek im je dao za to driveni materijal. Sakralni spomenik je zadnji put bio obnovljen 1980-ih ljet, a onda ni tribi se čuditi da je zašao u čemerno stanje, a obnobljenje se nije moglo već odrinuti. Za želzni dio su prosili koljnofskoga privatnika Ivana Völgyija, a farbanje i oblikovanje plehenoga lika Jezusa, po uspješnoj obnovi koljnofskoga križa, zašla je u vridne ruke koljnofske umjetnice Aniko Taschner. Driveni križ je napravio Roland Šmatović. Stroški su financirani iz dobrovoljnih darov i potporom crikvene općine Bizonje. Obnovljeni sakralni spomenik je blagoslovio Zoltán Bodó duhovnik Staroga Grada, u društvu mjesnoga farnika Lajosa Butsya. U domaćoj crikvi je potom bilo predavanje, a posebno su pozdravili bivše zastupnike crikvenoga tanača, kot i crikvene jačkare. Otpodne na dvoru farofa predstavljeno je vridno djelo, monografija Bizonje, iz pera povjesničara i kustosa Balaža Martinšića, nastupao je jačkarni zbor iz Hegyeshaloma, a Zoltán Illés je svirao na harmaniji. Prvi dan crikvene općine Bizonje je završen sa svetom mašom u crikvi.

Tiho

FOTO: BALAZ MARTINŠIĆ

Zoltán Bodó duhovnik Staroga Grada je blagoslovio obnovljeni križ

Susret odseljenika u Starinu

U sklopu programa prekogranične suradnje Interreg V/A u Starinu je 18. rujna u organizaciji Mjesne samouprave Starina priređen Susret odseljenika. Kako nam je rekao načelnik Starina Šandor Matoric, susret je na mjesnom ribnjaku započeo natjecanjem u lovu male ribe te natjecanjem u ribolovu za djecu. Slijedilo je natjecanje u kuhanju pod velikim seoskim šatorom. Festivalski šator vrvio je ljudima, kako onima koji su se tog dana vratili u selo tako i mještanima. Zajednički ručak protekao je u veselom raspoloženju, a program Tamburaškog sastava „Biseri Drave“ razgalio je hrvatska srca i dušu, kao i svečana sveta misa na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi. Zračni dvorac, oslikavanje lica i programi za djecu bili su dobro posječeni, kao i svečani program u festivalskom šatoru.

Veseli ribiči

Marta Gergič, načelnik Matoric i Nikola Gergič

Načelnik Starina predao je spomenicu „Za Starin“ jednom odseljeniku. Prvi nostelj spomenice postao je Đuso Dudaš, rođeni Starinčanin koji je dugi niz godina brinuo o Starinu, a već dugo živi u Šeljinu. Bio je predsjednik nadaleko čuvene starinske poljoprivredne zadruge i zagovaratelj i nositelj brojnih hrvatskih događanja i aktivnosti, kako u Starinu tako i šire, u regiji i državi. U svom društvenom i političkom radu uvijek je naglašavao, svoju pripadnost, a nije ni trebao, jer iz njegovih postupaka svi su znali i znaju kako je Đuso Starinčanin srcem i dušom. Predane su i nagrade „Najljepša kuća sela“.

Starinčane je zabavljao i bend „Tesók“, a večernji bal do kasnih sati svirao je martinački Orkestar „Podravka“.

Branka Pavić Blažetin

Načelnik Starina predao je spomenicu „Za Starin“ Đusi Dudašu

Druženje nogometaša

Veselo i razigrano bilo je u Starinu 9. listopada. Družili su se i na terenu s nogometnim ekipama Starina i Šeljina ogledali veterani iz Sopja. Sve u sklopu programa prekogranične suradnje.

Mala stranica

Jesenske radionice u pečuškom Krležinom vrtiću

Jesen je. Tu oko nas. U tuzi kiše. I bojama. Najljepšim. Plodovima. Brojnim. Kako se s jesenskim ljepotama upoznaju polaznici Hrvatskog vrtića Miroslava Krleže neka vam dočaraju fotografije koje su nam poslali iz vrtića. HVALA. ♥♥♥ BPB

Ponovo se čuje hrvatska molitva u keresturskoj crkvi

Na blagdan Imena Marijina, 12. rujna u crkvi Uzvišenja Svetog Križa u Keresturu održana je hrvatska sveta misa na kojoj su se okupili vjernici iz hrvatskih pomurskih sela i Kerestura. Misu su zajedno predvodili župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Molvama Zdravko Tuba i mjesni župnik Csaba Vaslabán. Hrvatskoj svetoj misi nazočili su državni tajnik i parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés i počasni konzul Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos. Tijekom svete mise tamburaši mjesne osnovne škole svirali su hrvatske crkvene pjesme, s kojim su pjevale članice Pjevačkoga zbora „Ružmarin” odjevene u narodnu nošnju.

Na inicijativu hrvatske zajednice Kerestura, posredstvom počasnog konzula dr. Atila Kosa, uz pomoć Koprivničko-križevačke županije i Župe Molve započeto je održavanje hrvatskih misa u Keresturu, čemu su se posebno radovali stariji vjernici koji još dobro govore kajkavski hrvatski jezik. Srdačnu dobrodošlicu hrvatskom župniku Molva Zdravku Tubi keresturski vjernici iskazali su pripremama za misno slavlje: članovi kulturnog društva odjenuli su narodnu nošnju, uvježbali hrvatske crkvene pjesme, koje su naučili i mali tamburaši keresturske škole, dok su žene ispele kolače kako bi se obilježilo povijesno misno slavlje. Župnik Molvi Zdravko Tuba rođen je u Molvama, na kajkavskom govornom području pa poznaje dijalekt, što mu omogućuje da se lakše približi vjernicima starije dobi. Inače, u molvansko svetišhte podravski Hrvati iz Mađarske hodočaste već od davnina, a župnik se nada da će im se iduće godine pridružiti i keresturski Hrvati.

„Predivan mi je bio osjećaj služiti misu zajedno sa župnikom Kerestura, vidio sam da je puno truda i ljubavi darovano od djece i odraslih koji su sudjelovali u svetoj euharistiji. To je ono što nas krasi, što nas povezuje. To je dar vjere koji svi mi imamo, a isto tako i tradicije i običaja koje ne zaboravljamo i ne sramimo se toga odakle smo. Preko Koprivničko-križevačke županije sam pozvan da kao svećenik sudjelujem u tom susretu, radujem se što sam to mogao biti ja, trenutak je to božje providnosti i posebno me veseli da sam kao župnik Marijinog svetišta bio ovdje na Marijin blagdan: bili smo zajedno, i to je ono što krasi nas vjernike katolike, gdje niti granice, niti jezici ne stvaraju poteškoće, već nas povezuje Duh Božji,” rekao je nakon misnog slavlja za naš tjednik župnik Zdravko Tuba. Župnik Kerestura Csaba Vaslabán zahvalio je molvanskom župniku i svima koji su po-

Župnik iz Molve Zdravko Tuba i župnik Kerestura Csaba Vaslabán zajedno predvode misno slavlje

Vjernici iz cijele regije

mogli u realizaciji hrvatske mise, posebno Martinu Bencesu, koji je puno pomogao oko organizacije svih crkvenih događaja. Martina su s velikim pljeskom pozdravili i okupljeni vjernici i zaželjeli mu božji blagoslov za studije na zagrebačkom Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Prema dogovoru sljedeća hrvatska misa održat će se 3. studenoga kada će se posvetiti i novi osvijetljeni križ u keresturskome župnom dvoru, što financijski potpomaže i Koprivničko-križevačka županija.

Beta

VI. Hrvatska državna kobasijada u Pečuhu

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj i Pečuške hrvatske samouprave 10. rujna 2021. godine održana je VI. Hrvatska državna kobasijada. Tijekom večeri nagrađeni su najbolji proizvođači domaćih svinjskih poslastica u dvije kategorije: 1. kobasice, 2. salame (štifolder).

U kategoriji salama dodijeljeno je pet zlatnih medalja, a prva tri mjesta osvojili su Bertalan Kleics (161 bod), Dejan Matijević i Josip Kovačević (160 bodova) te Alojzije Wunderlich (149 bodova).

U kategoriji kobasica dodijeljeno je sedam zlatnih medalja, a prva tri mjesta osvojili su Mladen Filaković (147 bodova), Alojzije Wunderlich (143 boda) i Damir Šarošac (140 bodova).

Diplome za prva tri mjesta u kategorijama su uručili v.d. voditeljica Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj Gabriella Kohuth Várhelyi i predsjednik HDS-a Ivan Gudan.

Druženje uz dobru večeru i glazbu održano je u Sportskoj dvorani „Lauber Dezső“, a okupilo se pestotinjak gostiju. Uglavnom su to bili stolovi s po deset stolica koje su kupile mjesne hrvatske samouprave i hrvatske institucije. Okupljene su pozdravili predsjednik HDS-a Ivan Gudan i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić.

U sklopu svečanog otvorenja nastupila je plesna skupina iz Gare uz pratnju Orkestra „Bačka“. Potom su goste zabavljali Orkestar „Vizin“ i subotički pjevač Marko Križanović te popularna pjevačica Cecilija (Cecilija Rudić).

Kobasice i salame ocijenjene su još tijekom travnja, a ocjenjivanje pristiglih uzoraka održano je u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe. Ocjenivački odbor činili su Davorin Bockovac, Tamás Tóth, Szabolcs Szölósi i Đuro Taradija. Na natjecanje je dostavljeno 49 uzoraka, što kobasica što salama, odnosno kobasica od divljači. Četiri uzorka od četiri proizvođača pristigla su iz Gradišća, četiri uzorka od dva proizvođača iz Zale, osamnaest uzoraka od jedanaest proizvođača iz Podravine, devetnaest uzoraka od dvanaest proizvođača iz Baranje, tri uzorka od tri proizvođača iz Bačke i jedan uzorak od jednog proizvođača iz Republike Hrvatske, iz Velike.

Branka Pavić Blažetin

DOBITNICI NAGRADA U KATEGORIJI SALAMA

BROJ	IME	PROSJEK BODOVA	OČJENA
1.	BERTALAN KLEICS	161	ZLATO
2.	DEJAN MATIJEVIĆ - JOSIP KOVAČEVIĆ	160	ZLATO
3.	ALOJZIJE WUNDERLICH	149	ZLATO
4.	VERA KOVAČEVIĆ	143	ZLATO
5.	ISTVÁN GRESZLÓ	141	ZLATO
6.	PAVO KOVAČ	140	ZLATO
7.	BOTOND KLEICS	138	SREBRO
8.	HRVATSKA SAMOUPRAVA FOKA (IL)	133	SREBRO
9.	JOZO PETRINOVIĆ	130	SREBRO
10.	BARISA FILAKOVIĆ (ZIMSKA)	128	SREBRO
11.	ANICA CRNKOVIĆ ANDRES	127	SREBRO
12.	J.G.DŽ. HRVATSKI KULTURNI CENTAR (BLAGA)	123	SREBRO
	J.G.DŽ. HRVATSKI KULTURNI CENTAR (LJUTA)	123	SREBRO
13.	HRVATSKA SAMOUPRAVA FOKA (IL)	117	SREBRO
14.	SZABOLCS SZÖLÓSI	116	SREBRO
15.	MÁRK SÁNDOR	114	BRONCA
16.	GYÖRGY KORIL (ZIMSKA)	103	BRONCA
17.	ILDIKA BOŠNJAK-BALAŽ	102	BRONCA
18.	MIŠO ŠAROŠAC	99	BRONCA
19.	DAVORIN BOCKOVAC	93	BRONCA
20.	MARICA PAŠIĆ HOFECER	84	BRONCA
21.	GYÖRGY KORIL (LJUTA)	81	BRONCA
22.	MIŠO HEPP (BUNJEVAČKI GUŽNJAK)	72	BRONCA
23.	GYÖRGY KORIL (BLAGA)	68	BRONCA
24.	HRVATSKA SAMOUPRAVA BEČEHELJA	65	BRONCA

DOBITNICI NAGRADA U KATEGORIJI KOBASICA

BROJ	IME	PROSJEK BODOVA	OČJENA
1.	MLADEN FILAKOVIĆ	147	ZLATO
2.	ALOJZIJE WUNDERLICH	143	ZLATO
3.	DAMIR ŠAROŠAC (OD DIVLJAČI)	140	ZLATO
4.	ĐURO ŠAROŠAC (OD DIVLJAČI)	132	ZLATO
5.	MIŠO ŠAROŠAC („ČUDO“)	130	ZLATO
	GYÖRGY KORIL (LJUTA)	130	ZLATO
6.	VERA KOVAČEVIĆ	129	ZLATO
7.	KRÁNER ISTVÁNNÉ	126	ZLATO
8.	KRISTOF PETRINOVIĆ	119	SREBRO
9.	ZOLTAN SOLGA	117	SREBRO
10.	ĐURO KOVAČ	114	SREBRO
11.	GYÖRGY KORIL (BLAGA)	111	SREBRO
12.	PATKÓ FERENCNE	110	SREBRO
13.	MIŠO ŠAROŠAC	109	SREBRO
14.	MIŠO ŠAROŠAC („FANTAZIJA“)	103	SREBRO
15.	ANDRIJA HANDLER	100	SREBRO
	LEVENTE HORVAT	100	SREBRO
16.	RÓBERT FILIPOVITS	99	SREBRO
17.	ILDIKA BOŠNJAK-BALAŽ	97	BRONCA
18.	MARICA PAŠIĆ HOFECER	95	BRONCA
19.	HRVATSKA SAMOUPRAVA LETENJE	89	BRONCA
20.	VINCE HERGOVIĆ	87	BRONCA
21.	HRVATSKA SAMOUPRAVA BEČEHELJA	85	BRONCA

CROATICA KONCERT

TOMISLAV BRALIĆ

KLAPA INTRADE

Mjesto koncerta: **Budimpešta, Palača Stefánia**

Vrijeme: **12. studenog 2021. u 18.30 sati**

Ulaznica: obvezatna registracija na elektroničkoj adresi croatica@croatica.hu

Događaju se može prisustvovati u skladu s važećim epidemiološkim propisima (potvrda o cijepljenju Covid-19).